

سرمایه کم، بازار بزرگ...

ورود هنرستان

به دنیای گیاهان دارویی و عرقیات

سپس خشک کردن و بوجاری و تمیز کردن و بسته‌بندی آن در باغچه و سبدهای میوه نیز انجام می‌شود.

📌 برای تولید این محصولات از چه امکانات و تجهیزات استفاده می‌کنید و چگونه آن‌ها را بین هنرجویان توزیع می‌کنید؟

ما دو دسته ابزار داریم که بعضی در اختیار هنرجویانی قرار می‌گیرند که به‌صورت آزمایشی در روند تولید محصولات مشارکت دارند (هنرجویان پایه‌های اول و دوم) و بعضی در اختیار هنرجویان سال آخر هستند که به‌صورت جدی‌تری در روند تولید حضور دارند. مثلاً در حوزه پرورش قارچ، دستگاه بخور، در حوزه بهداشتی و گیاهان و سایر حوزه‌ها، امکاناتی مانند ریزین (میکروسکوپ)، وسایل و لوله‌های آزمایشگاهی، دستگاه خشک‌کن، دستگاه روغن‌گیری، جعبه‌های بسته‌بندی، انواع صافی‌ها، انواع دستگاه عرق‌گیری و گلاب‌گیری، و دستگاه تقطیر در اختیار هنرجویان قرار می‌گیرند.

📌 در مورد مشارکت هنرجویان در روند تولید بیشتر توضیح می‌دهید؟

هنرجویان ما در هنرستان از پایه اول تا اواسط پایه دوم به‌صورت آزمایشی کار و در روند تولید محصولات شرکت می‌کنند. هنرجویان در پایه آخر، علاوه بر مشارکت در روند تولید محصولات، می‌توانند فروش ویژه داشته باشند؛ یعنی در سطح وسیع‌تری فعالیت کنند.

📌 یعنی همه هنرجویان شما آموزش همراه با تولید را تجربه می‌کنند؟ برای افزایش انگیزه مشارکت آن‌ها چه می‌کنید؟

بله. در حالت آزمایشی از همه هنرجویان استفاده می‌کنیم تا آموزش ببینند و یاد بگیرند، اما برخی از هنرجویان وقتی به مرحله فروش جدی‌تر می‌رسند، مواد اولیه را خودشان تهیه می‌کنند و محصولاتشان را بین دوستان، معلمان یا بیرون از مدرسه می‌فروشند. ما علاوه بر آموزش‌های عادی که به هنرجویان می‌دهیم، برای انگیزه‌دادن بیشتر، آموزش‌های جانبی مثل تولید ماسک خانگی یا ماسک صورت هم انجام می‌دهیم. هنرجویان در این روند هم مشارکت دارند. هنرجویان بسیاری از این هنرستان فارغ‌التحصیل شده‌اند که بعد از فارغ‌التحصیلی توانسته‌اند حرفه خود را ادامه دهند، محصولاتشان را بفروشند، برای خود بازار فروش پیدا کنند یا با باز کردن مغازه کوچکی محصولات خود را بفروشند یا به‌صورت تیمی کارگاه‌های پرورش قارچ یا گلخانه گیاهان زینتی و آپارتمانی تأسیس کنند. وقتی هنرجویان این تجربه‌های موفق را می‌بینند و درباره‌شان می‌شنوند، انگیزه بیشتری پیدا می‌کنند.

📌 نقش کارکنان مدرسه در این موفقیت‌ها و در فرایند تولید محصولات چه بوده است؟

کارکنان مدرسه در تأمین هزینه‌ها و وسایل و تجهیزات، بازاریابی و فروش محصولات تولیدی هنرجویان در هنرستان،

آموزش همراه با تولید و مهارت‌آموزی هنرجویان در هنرستان‌ها از جمله اهداف مهمی است که آموزش و پرورش دنبال می‌کند. یکی از نمونه‌های موفق در این زمینه هنرستان دخترانه «دکتر عالیبه ترابی‌زاده» در شهر مشهد است که در بخش کشاورزی در حوزه‌های گیاهان زینتی، دمنوش‌های دارویی و عرقیات سنتی موفق به تولیدات گسترده شده است. هنرجویان این هنرستان آموزش را همراه با مشارکت در تولید محصولات تجربه می‌کنند و به‌نوعی دوره کاروری آن‌ها بسیار ویژه است. بسیاری تصور می‌کنند هنرجویان خانم نمی‌توانند به تولید برسند، اما هنرجویان زیادی از این هنرستان دخترانه فارغ‌التحصیل شده‌اند یا هم‌اکنون در آن مشغول به تحصیل هستند که موفق شده‌اند محصولات متنوعی را تولید کنند و به فروش برسانند. بسیاری از این هنرجویان هم‌اکنون بازار فروش مخصوص به خود را دارند. به همین منظور، تصمیم گرفتیم با یکی از هنرآموزان موفق این هنرستان، خانم فاطمه فرخ‌نژاد، مدرس رشته‌های پرورش قارچ، گیاهان دارویی و زینتی، که در فرایند آموزش همراه با تولید در این هنرستان نقش ویژه‌ای داشته است، گفت‌وگو کنیم:

📌 هنرستان شما در حوزه کشاورزی موفق به تولید و فروش محصولات بسیار زیادی شده است. اساساً چه نوع محصولاتی در این هنرستان تولید می‌شوند؟

گیاهان زینتی و آپارتمانی، صابون‌های تزئینی و دارویی، شامپوها، دمنوش‌ها، گلاب و عرقیات، و انواع ادویه.

📌 در مورد آموزش همراه با تولید و مهارت‌هایی که هنرجویان شما در تولید محصولات می‌آموزند توضیح دهید؟

از جمله مهارت‌هایی که به هنرجویان آموزش داده می‌شوند، تولید وسایل بهداشتی و تولید و پرورش گیاهان زینتی است؛ از انواع مهارت‌هایی مثل قلمه‌زدن، پیوندزدن درختان و گیاهان، پرورش و تکثیر یک گل‌دان به چند گل‌دان مادری. در حوزه وسایل بهداشتی، تولید صابون‌های تزئینی و دارویی و انواع شامپوها با استفاده از مواد زیستی (ارگانیک) و بدون مواد نگهدارنده و سرب آموزش داده می‌شود و خود هنرجویان این محصولات را تولید می‌کنند. در حوزه گیاهان دارویی، تولید انواع عرقیات دارویی در گلخانه یا محیط مدرسه، و تولید، تکثیر، خشک کردن و بسته‌بندی بسته‌های دمنوش انجام می‌شود. انواع ادویه را هم کشت و بسته‌بندی می‌کنند. در بخش گیاهان زینتی و آپارتمانی تولید انواع خاک‌زی‌دان (تراریوم) و باغ شیشه‌ای و پیرادیوم را آموزش می‌دهیم و کشت سبزی و

اضافه کنند تا ما بتوانیم آموزش‌های بیشتری بدهیم و آن‌ها هم بتوانند محصولات بیشتری تولید کنند.

📌 کار با گیاهان زینتی و دمنوش‌های گیاهی

📌 چقدر درآمد و چقدر سختی دارد؟

چندان سخت و پیچیده نیست، چون می‌توان در محیطی کوچک مثل گلخانه شیشه‌ای یا حتی سبدهای میوه یا باغچه‌های مدرسه محصولات را کشت و آن‌ها را فروخت و تجهیزات چندان نیاز نیست. هرچند این کار به تمرکز، حساسیت، دقت و محیطی جداگانه برای آبیاری و کوددهی نیاز دارد. سرمایه اولیه زیادی نمی‌خواهد، اما بازار فروش آن بسیار گسترده است. این روزها هم که داروها از شیمیایی به سمت گیاهی تغییر کرده‌اند و بسیاری به طب سنتی و گیاهی روی آورده‌اند، به همین دلیل محصولات گیاهی مثل دمنوش‌ها فروش فوق‌العاده‌ای داشته‌اند.

📌 به‌عنوان سؤال آخر، توصیه شما به دانش‌آموزان

📌 کشور چیست؟

رشته‌هایی در هنرستان‌ها وجود دارند که بچه‌ها از آن‌ها خبر ندارند، اما بسیار کاربردی‌اند و باید آن‌ها را شناخت. رشته‌ها باید معرفی شوند تا همه به سمت رشته‌های نظری نروند. در این رشته‌ها هنرجویان مهارت‌های ویژه‌ای را یاد می‌گیرند که می‌توانند با استفاده از آن‌ها کسب درآمد کنند.

مثلاً دانش‌آموزی که در روستا زندگی می‌کند و به هر دلیلی نمی‌تواند به شهر بیاید، اگر این مهارت‌ها را آموزش ببیند، می‌تواند در همان‌جا محصول تولید کند و بفروشد. من خودم شاهد تولید محصولات هنرجویان بوده‌ام. بازخوردهایشان را هم معمولاً به‌صورت عکس و فیلم برایم می‌فرستند. متأسفانه در جامعه ما به‌گونه‌ای به رشته کشاورزی نگاه می‌کنند که خانم‌ها نمی‌توانند در آن فعالیت کنند. در حالی که بسیاری از خانم‌ها در این رشته فعالیت می‌کنند و موفق هم هستند. ما باید این رشته را به هنرجویان معرفی و آن‌ها را به این سمت تشویق کنیم.

تهیه فیلم‌ها و اسلایدهای آموزشی، و تأمین ساختمان مجزا برای آموزش همراه با تولید، تلاش بسیار زیادی کردند.

📌 وضعیت فروش محصولات تولیدی چگونه

📌 است؟ برای توسعه فروش محصول و بازاریابی برای

📌 محصولات هنرجویان چه کارهایی انجام شده‌اند؟

برخی از هنرجویان به کمک پدر، مادر و فامیل خود محصولاتشان را به فروش می‌رسانند. مدرسه نیز به مناسبت‌های گوناگون نمایشگاه‌های متعددی برای فروش محصولات هنرجویان در مدرسه، داخل شهر و اداره آموزش و پرورش برگزار می‌کند تا هنرجویان بتوانند محصولاتشان را بفروشند یا مثلاً برخی از هنرجویان که تولیداتی در حوزه گیاهان زینتی و آپارتمانی دارند، محصولات خود را در بازار گل و به گل‌فروش‌ها می‌فروشند. البته در حوزه عرقیات و گلاب فروش عمده و کلی داشتیم.

📌 این فرایند آموزش همراه با تولید چقدر در

📌 تحصیل و موفقیت درسی هنرجویان تأثیرگذار بوده

📌 است؟

مسلماً هر زمان هنرجویان به تولید برسند، انگیزه بیشتری پیدا می‌کنند، تشویق می‌شوند و زمانی که لوح‌های تقدیر و عملکرد و موفقیت سایر هنرجویان، به‌ویژه بچه‌های پایه‌های بالاتر و فارغ‌التحصیلان را در پروژه‌های گوناگون و در تولید محصولات می‌بینند، تشویق می‌شوند و برای تحصیل در رشته خود انگیزه بیشتری پیدا می‌کنند.

📌 اگر صحبت با خواسته و مطالبه‌ای از مسئولان

📌 آموزش و پرورش دارید، بفرمایید.

از مسئولان تقاضا دارم امکانات پیشرفته‌تری را در اختیار هنرجویان قرار دهند و برای ایجاد انگیزه، به‌ویژه برای هنرجویان علاقه‌مند، محیط‌های جداگانه‌ای را برای فروش محصولاتشان در نظر بگیرند. کلاس‌های آموزشی فوق‌العاده برای هنرآموزان بگذارند و سرفصل‌های دیگری به کتاب‌های درسی هنرجویان